Відкрита інформація

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом начальника Національної академії сухопутних військ
08.09.2026 № 1453-АГД

ПОЛОЖЕННЯ
про розроблення, затвердження, моніторинг і перегляд освітніх програм курсів професійної військової освіти у Національній академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Погоджено Вченою радою Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, протокол від 28.08.2026 № 1

Львів – 2026

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

1. Загальні положення

1.1. Це Положення про розроблення, затвердження, моніторинг і перегляд освітніх програм курсів професійної військової освіти (далі – Положення), визначає мету, завдання, суб'єктів, порядок розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду освітніх програм курсів професійної військової освіти (далі – курси ПВО) у Національній академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (далі – Академія).

Дія цього Положення поширюється на всі курси ПВО, які проводяться в Академії.

1.2. Метою цього Положення є забезпечення якісного, послідовного та прозорого порядку розроблення, затвердження, моніторингу і перегляду освітніх програм курсів ПВО в Академії з урахуванням їх короткострокового та потокового (за наборами слухачів) характеру, а також відповідності якості підготовки слухачів потребам замовників на підготовку військових фахівців.

1.3. Завданнями цього Положення є:

визначення порядку розроблення та затвердження освітніх програм курсів ПВО;

визначення суб'єктів та розподілу відповідальності у процедурах розроблення, моніторингу та перегляду освітніх програм курсів ПВО;

забезпечення системного моніторингу освітніх програм курсів ПВО за підсумками кожного потоку (набору) слухачів;

визначення критеріїв оцінки та показників освітньої програми курсу;

установлення процедури перегляду та оновлення освітньої програми курсу за результатами моніторингу.

1.4. Розроблення, затвердження, моніторинг та перегляд освітніх програм курсів ПВО ґрунтуються на принципах:

відповідності освітніх програм курсів ПВО потребам замовників на підготовку військових фахівців;

орієнтованість освітнього процесу на потреби, досвід та результати навчання слухачів;

академічної доброчесності;

прозорості та колегіальності прийняття рішень;

залучення стейкхолдерів курсу;

безперервності, системності та постійного вдосконалення моніторингу;

практичної спрямованості підготовки слухачів.

1.5. Положення розроблено відповідно до Закону України "Про освіту", Положення про особливості організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах Міністерства оборони України, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, закладах фахової передвищої військової

освіти, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 15.02.2024 № 120, наказу Міністерства оборони України від 28.02.2026 № 117, Постанови Кабінету Міністрів України від 12.05.2021 № 467 “Про затвердження Положення про вищі військові навчальні заклади”, Інструкції із забезпечення якості військової освіти у Збройних Силах України (з урахуванням Спільної директиви стратегічних командувань НАТО Bi-SCD 075-007 “Освіта та індивідуальна підготовка”), Національного стандарту України ДСТУ 4163:2020 “Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів”, Організаційно-методичних рекомендацій з розроблення (коригування) основних документів ВВНЗ, ВНП (ЗВО), ЗФПВО, Інструкції з організації та проведення курсів професійної військової освіти від 27.07.2021 № ВКП 7-00(01).01.

1.6. У цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

Курс професійної військової освіти (курс ПВО) – короткострокова підготовка, підвищення кваліфікації чи перепідготовка офіцерського, сержантського та старшинського складу за визначеним рівнем (базовий, фаховий, командний, командно-штабний, штабний тощо), яка, на відміну від здобуття освіти за освітньо-професійними (освітньо-науковими) програмами вищої освіти, не передбачає здобуття ступеня вищої освіти, реалізується в межах визначеного наказом строку підготовки одного потоку (набору) слухачів за освітньою програмою курсу.

Освітня програма курсу ПВО – документ, що визначає мету, очікувані результати навчання, зміст, структуру, обсяг навчальних годин та порядок організації підготовки слухачів за курсом ПВО; розробляється, затверджується, вводиться в дію, моніториться та переглядається відповідно до цього Положення.

Замовник на підготовку військових фахівців (далі – замовник) – структурний підрозділ Міністерства оборони України, Апарату Головнокомандувача Збройних Сил України, Генерального штабу Збройних Сил України, командування виду, окремого роду військ (сил) Збройних Сил України чи інший орган військового управління, за заявкою якого здійснюється підготовка військових фахівців та яким визначається строк підготовки потоку курсу.

Академічний директор курсу ПВО – науково-педагогічний (педагогічний) працівник, який щорічно призначається наказом начальника Академії відповідальним за зміст освітньої програми, організацію освітнього процесу та якість підготовки слухачів курсу.

Потік (набір) курсу – група слухачів, які проходять підготовку за освітньою програмою курсу ПВО в межах одного визначеного розкладом строку навчання.

Моніторинг освітньої програми курсу ПВО – система заходів академічного директора курсу, науково-методичного відділу забезпечення

якості освітньої діяльності та вищої освіти Академії та інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюється з метою безперервного збору, аналізу та узагальнення інформації про стан реалізації освітньої програми курсу для оцінки її відповідності потребам замовників на підготовку та якості підготовки слухачів.

Стандартна операційна процедура (СОП) – документально оформлена інструкція, що встановлює уніфіковану послідовність дій, відповідальних осіб та строки виконання певного процесу з метою забезпечення його одноманітного, якісного та відтворюваного виконання.

Аналіз проведених дій (АПД) – інструмент аналізу результатів навчання за підсумками потоку курсу, що проводиться відповідно до СОП "Аналіз проведених дій".

Робоча група з розроблення освітньої програми курсу – утворена наказом керівника органу військового управління, який є замовником, група на чолі з представником замовника, за участю академічного директора курсу як старшого представника Академії та науково-педагогічних працівників профільних кафедр, для розроблення освітньої програми нового курсу ПВО або нової редакції освітньої програми чинного курсу за результатами його перегляду.

Стейкхолдери курсу – органи військового управління, які є замовниками на підготовку військових фахівців за курсом, слухачі курсу, їх безпосередні командири (начальники), науково-педагогічні працівники, задіяні у викладанні на курсі.

Оновлення освітньої програми курсу ПВО – внесення змін до чинної освітньої програми курсу за результатами її перегляду (обсягом до 20 відсотків, що обчислюється як частка освітніх компонентів курсу, зміст або обсяг навчальних годин яких змінюється, від загальної кількості освітніх компонентів курсу, або шляхом розроблення нової редакції), на відміну від рішення про залишення освітньої програми курсу без змін.

Інші терміни в цьому Положенні вживаються у значенні, наведеному в Законі України "Про освіту" та нормативно-правових актах Міністерства оборони України.

2. Основна частина

2.1. Розроблення та затвердження освітньої програми курсу ПВО

2.1.1. Розроблення освітньої програми курсу ПВО здійснюється у разі запровадження нового курсу ПВО, а також у разі рішення про розроблення нової редакції освітньої програми чинного курсу за результатами його перегляду (пункт 2.4.2 цього Положення).

2.1.2. Запровадження нового курсу ПВО ініціює замовник.

2.1.3. Порядок розроблення та затвердження освітньої програми курсу ПВО наведений у СОП “Розроблення та запровадження освітньої програми курсу ПВО”.

2.2. Об’єкт та предмет моніторингу

2.2.1. Об’єктом моніторингу є освітня програма курсу ПВО. Предметом моніторингу є стан реалізації освітньої програми курсу за напрямами оцінки, визначеними додатком 1 до СОП “Моніторинг освітніх програм курсів ПВО”.

2.2.2. Напрями оцінки освітньої програми курсу та критерії їх оцінювання (рівні шкали “відповідає вимогам” / “потребує уваги” / “не відповідає вимогам”) визначені додатком 1 до СОП “Моніторинг освітніх програм курсів ПВО”.

2.2.3. Узагальнена оцінка курсу за підсумками потоку формується науково-методичним відділом забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у зведеній відомості про моніторинг. За результатами оцінки науково-методичний відділ забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти формулює пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу.

2.3. Порядок проведення моніторингу

2.3.1. Моніторинг освітньої програми курсу ПВО здійснюється за підсумками кожного окремого потоку (набору) слухачів курсу. Розподіл відповідальності за проведення моніторингу та покроковий алгоритм його здійснення визначені СОП “Моніторинг освітніх програм курсів ПВО”.

2.3.2. Моніторинг і перегляд освітньої програми курсу не передбачає обов’язкового внесення змін до неї.

2.3.3. У разі виявлення під час потоку курсу проблемного питання, що потребує невідкладного реагування, академічний директор курсу невідкладно інформує: з питань організаційного характеру (матеріально-технічне і побутове забезпечення, тощо) – заступника начальника Академії; з питань змістовного (навчально-методичного) характеру – заступника начальника Академії з навчальної роботи. Відповідний заступник начальника Академії приймає рішення щодо необхідних заходів, не чекаючи завершення потоку курсу та планових заходів моніторингу.

2.4. Перегляд освітньої програми курсу ПВО

2.4.1. Результати моніторингу використовуються академічним директором курсу та заступником начальника Академії з навчальної роботи під час прийняття рішення щодо перегляду освітньої програми курсу. Рішення щодо планового перегляду освітньої програми курсу приймається не частіше одного разу на 12 місяців, за сукупними результатами моніторингу всіх потоків курсу, проведених протягом цього періоду. Обмеження, встановлене цим пунктом, не поширюється на позаплановий перегляд, що здійснюється відповідно до пункту 2.4.2 цього Положення. Порядок перегляду освітньої

програми курсу визначається СОП “Перегляд освітньої програми курсу професійної військової освіти”.

2.4.2. Ініціаторами позапланового перегляду освітньої програми курсу ПВО, окрім розгляду за результатами чергового потоку, можуть бути суб’єкти, зазначені в пункті 3.1 цього Положення, а також замовник – зокрема у разі отримання відомостей, що потребують термінового реагування.

У разі позапланової ініціації перегляду освітньої програми курсу застосовується порядок, визначений СОП “Перегляд освітньої програми курсу професійної військової освіти”.

3. Відповідальність

3.1. Моніторинг освітньої програми курсу ПВО здійснюють:

начальник Академії;

заступник начальника Академії;

заступник начальника Академії з навчальної роботи;

офіцери навчального відділу;

представники науково-методичного відділу забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти;

начальники кафедр;

керівництво центру підвищення кваліфікації;

академічний директор курсу.

До участі в моніторингу за згодою залучаються замовники, безпосередні командири (начальники) випускників, науково-педагогічні (педагогічні) працівники, задіяні у викладанні на курсі, а також самі слухачі та випускники курсу.

3.2. На академічного директора курсу покладається:

у своїй діяльності керуватись вимогами пункту 4.10 Інструкції з організації та проведення курсів професійної військової освіти від 27.07.2021 № ВКП 7-00(01).01;

проведення вступного заняття з слухачами на початку потоку курсу з метою визначення рівня їх досвіду і підготовленості та доведення мети й очікуваних результатів курсу;

особисте проведення аналізу проведених дій (АПД) у якості фасилітатора за підсумками потоку курсу;

розгляд зведеної відомості про моніторинг освітньої програми курсу, наданої науково-методичним відділом забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти та за потреби ініціювання оновлення освітньої програми курсу за результатами моніторингу, та організація підготовки пропозицій змін профільними кафедрами;

подання заступнику начальника Академії з навчальної роботи пропозиції щодо обсягу перегляду освітньої програми курсу (відповідно до пункту 2.4.2

цього Положення) на підставі зведеної відомості про моніторинг; рішення про обсяг перегляду приймає заступник начальника Академії з навчальної роботи та/або начальник Академії; інформування про прийняте рішення науково-методичного відділу забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти.

3.3. На науково-методичний відділ забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти покладається:

розроблення (оновлення) анкет для проміжного та вихідного опитувань слухачів курсів ПВО;

організація проведення проміжного опитування слухачів у процесі навчання (в середині потоку курсу);

організація проведення вихідного опитування слухачів по завершенню потоку курсу;

проведення контролю навчальних занять на курсі як окремого інструменту моніторингу якості викладання та організації освітнього процесу;

збір, облік та узагальнення відгуків на випускників курсу та відомостей їх самооцінки;

організація узагальнення результатів вхідного, проміжного та вихідного опитувань, АПД, контролю навчальних занять і відгуків командирів у зведену відомість про моніторинг освітньої програми курсу та надання її академічному директору;

методичний супровід академічних директорів курсів з питань моніторингу;

організація узагальнення проблемних питань, виявлених за результатами моніторингу освітніх програм курсів ПВО та АПД;

інформування начальника Академії та заступників начальника Академії про проблемні питання, які залишаються невирішеними та/або мають системний (міжкурсовий) характер.

3.4. На навчальний відділ покладається:

взаємодія із замовником щодо формування робочої групи з розроблення освітньої програми курсу;

організація погодження проєктів освітніх програм курсів ПВО заступником начальника Академії з навчальної роботи та подальшого погодження головою робочої групи, замовником, начальником Центрального управління військової освіти і науки Генерального штабу Збройних Сил України і директором Департаменту військової освіти і науки Міністерства оборони України;

фіксація та зберігання документів про зміни до освітньої програми курсу;

контроль за організацією освітнього процесу на курсах ПВО;

інформування академічного директора курсу, профільних кафедр, центру підвищення кваліфікації та науково-методичного відділу забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти про введення в дію освітньої програми курсу;

контроль за поданням центром підвищення кваліфікації узагальненого звіту щодо проходження курсу.

3.5. На центр підвищення кваліфікації покладається узагальнення за підсумками кожного курсу звіту щодо його проходження (на підставі інформації, поданої профільними кафедрами) та подання цього звіту навчальному відділу.

3.6. Замовник та безпосередні командири (начальники) випускників забезпечують надання відгуків про службову діяльність випускників курсів.

3.7. У разі дострокового припинення повноважень академічного директора курсу (звільнення, переведення, тривала відсутність тощо) начальник Академії призначає нового академічного директора курсу. Попередній академічний директор курсу зобов'язаний передати новопризначеному академічному директору курсу документи курсу (протоколи робочої групи, документи моніторингу та перегляду, іншу пов'язану документацію).

4. Прикінцеві положення

4.1. Положення вводиться в дію наказом начальника Академії після його схвалення вченою радою Академії.

4.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться та затверджуються вченою радою Академії у тому ж порядку, що й саме Положення.

4.3. Перегляд цього Положення здійснюється не рідше одного разу на 3 роки, а також у разі зміни законодавства України чи нормативно-правових актів Міністерства оборони України, що регулюють питання, визначені цим Положенням.

4.4. При виникненні питань, необхідності консультацій з питань розроблення, погодження, затвердження та внесення змін до освітніх програм курсів ПВО, а також наказів щодо розроблення, завершення та випуску курсів ПВО, слід звертатися до навчального відділу Академії. З питань моніторингу освітніх програм курсів ПВО слід звертатися до науково-методичного відділу забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти Академії. З питань перегляду освітньої програми конкретного курсу слід звертатися до академічного директора відповідного курсу.

4.5. Освітні програми курсів ПВО та зміни до них зберігаються у навчальному відділі. Зведені відомості про моніторинг зберігаються у науково-методичному відділі забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти.

Протоколи робочих груп та інші документи щодо перегляду освітньої програми курсу зберігаються у академічного директора відповідного курсу. Звіти за підсумками курсів та звітні матеріали курсу (результати вступного контролю, результати екзамену, навчальні журнали, відомості про складання заліків) зберігаються у центрі підвищення кваліфікації.

4.6. У разі наявності розбіжностей між цим Положенням та іншими нормативними документами Академії чинною вважається редакція документа з пізнішою датою введення в дію.

4.7. Контроль за дотриманням вимог цього Положення в частині розроблення, затвердження та внесення змін до освітніх програм курсів ПВО покладається на навчальний відділ Академії, в частині моніторингу – на науково-методичний відділ забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти Академії.